

ДИҚҚАТ, янги руки:

КАСАНАЧИЛИК – МУЛКИЙ, ҲУҶУҚИЙ
ВА ИЖТИМОИЙ МЕҲНАТ МУҲОФАЗАСИ

Президентимизнинг «Йирик саноат корхоналари билан касаначиликни ривожлантириши асосидаги ишлаб чиқариш ва хизматлар ўртасида кооперацияни кенгайтишини рабботлантириши чора-тадбирлари тўғрисида» га Фармони меҳнатга қобилиятини аҳоли бандлигини таъминлаш борасида улкан имкониятлар эшигини очиб берди. Ишни айнан шу усулда ташкил этиши ёшлилар, айниқса, хотин-қизларни уйда иш билан таъминлашининг энг самарали ўйлидир.

Шу муносабат билан газетамиз бугундан бошлаб, касаначилик ҳақида мунтазам мақолалар, сұхбатлар бериб борши ниятида «КАСАНАЧИЛИК – МУЛКИЙ, ҲУҶУҚИЙ ВА ИЖТИМОИЙ МЕҲНАТ МУҲОФАЗАСИ» номли янги руки ташкил қилди.

МОЛИЯВИЙ-ИҚТИСОДИЙ
ИМКОНИЯТЛАР

ИСЛОХОТ ЖАРАЁНЛАРИДА ТОБОРА КЕНГ НАМОЁН БЎЛМОҚДА

БАНДЛИКНИНГ
МАҚБУЛ ЙЎЛИ

Хозир ҳам касаначилик деб номлаётган меҳнат тури билан аслида аҳоддорларимиз азал-азалдан шуғулланаби келишган, – дейди **Балиқчи туманидаги «Хўжаобод» масъулиятни чекланган хамият раиси ўринbosari Ҳамоиддин АБДУЛАЕВ**. – Улар косибчилик, тикчукчилик, тўкучукчилик, нақошлик, мисгарлик, сандикозлик, атторлик, дурдгорлик, этикдўзлик сингари хўнарлари билан тириклини килишган. Бу билан улар фарзандлари, неваралари, эввараларини ҳам ёнларига олиб, уларни ҳунарли, касбкорли булишига, нонини меҳнат билан топишга ўргатишган.

Хозир ҳам ўйлаб карасангиз, касаначилик билан саноат корхоналари ўртасида кооперацияни алоқаларини ривожлантиришдан кўзланган мақсад замираидан мана шу ният мужассамлашган. Яъни, меҳнатнинг тури – аҳоли ўртасида ўзига хос бандлники вужудга кептириб, ишсизликка барҳам бериш ва баҳарор даромад олиш ўйларини очди... Бу эса фармонда ҳам айни шу нуқтаи назардан тушнашни ва лўнда қилиб ёзиб кўйилган: корхона билан касаначи ўртасидаги кооперацияни алоқасини ривоҷ – **биринчидан**, оила бюджети даромади муаммосини ҳал этади, **иккинчидан**, иш билан банд бўлмаган муайян тоғфалардаги аҳоли сонини камайтиради, **учинчидан**, касаначига меҳнат дафтарчаси очилиб, корхона билан унинг алосаси даври иш стажига киради. Демак, у келгусида пенсия ва ижтимоий суругта нафакалари олади. Ўзига ҳам фойда, корхонага ҳам...

Асосан спорт буюмлари ишлаб чиқаришга ижтисослаган жамиятимизда ўтган йили 224 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланди. Бунда, шу пайта қадар билан шартнома асосida ишлаб келган 30 нафар касаначиларимиз ҳиссаси ҳам бор, албатта. Бу йил яна янгидан 7 хил маҳсулот ишлаб чиқаришга киришади. Уларни тайёлрашда ҳам шубҳасиз, касаначиларимиз фаол қатнашади. Қолаверса, иқтисодий имкониятларимиздан келиб чиқиб, улар сонини янада кўйитириши тадбирларини кўрайсимиз.

Мутасадидларинг таъвидлашларина, шу йўл билан 2006 йилда вилоят бўйича янгидан 4 минг иш ўрнини очилиши кўзда тутилган...

Кароматхон УСМОНОВА, корхона касаначилиси:

– Анча йиллардан бўён касаначиман. Спортчилар учун кўрбакла (матрас)лар, кўлқоплар, майдан, футбўлкалар тикиланади. Корхона материали, ҳомаше ва усуналар ҳамда уларнинг андоза (фасон)ларини беради, тикиш технологиясига оид стандартлар билан таништиради, тайёр маҳсулотни эса ўзлари келиб олиб кетишидади. Мен уйда – ҳам рўзгор юмушларни бажараман, ҳам фарзандлар тарбияси билан шуғулланаман, ҳам уларга ҳунар ўргатаман...

Олавий бюджет (даромад)имиз – нақд, меҳнат дафтарчам – бор, иш стажим – хисобда, кекжиганда пенсия беришади, сугурта оламан... яна нима керак!

Барака топсан, корхонадагилар ҳам ёрдамларини яшамайти. Мехнатга қобилияти бўлатубириб, уйда ўтириб қолаётган бизга ўшаган одамлар тоғифасига шунчалар ётибор берилмоқда.

– Оланин мана шу гапига кўшимча қилиб айтади, – сұхбатдошларимиз яна **жамият раиси ўринbosari**, – касаначиларимиз тоғифасига кирган ва янгидан кирайтган фўқаролар ўртасида ўзҲДП аъзолари ҳам бор. Чунки, айнан **ЎзҲДП** аҳолонинг бу тоғифасига киривуч катламишининг тўлакони ишлаб чиқариш бандорли масаласини, уларнинг ҳуқуқий ва ижтимоий муҳофазасини кўтариб чиқди. Ўзининг асосий электротларидан бўлган бу тоғифанинг

1. Банджон тумани, «Пахтакор» ширкати ҳўжалик, «Киршак» қишлоғигаги 540 ўринли Қишлоқларни ҳўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

2. Денов тумани, «Иҳтиёёр» маҳалласигаги 540 ўринли Қурилчилашвили ҳамаударликни фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

3. Шўрчи шахригаги 540 ўринли Ўй-жой-коммунал ҳўжалиги касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

4. Қизирқ тумани, «Гиламбоб» ширкати ҳўжалигигаги 540 ўринли Мациши хизмат касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

5. Олтинсой тумани, «Олтинсой» ширкати ҳўжалигигаги 540 ўринли Мациши хизмат касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

6. Сариосиे тумани, «Тортумли» қишлоғигаги 720 ўринли Мациши хизмат касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

7. Қумкўрон тумани, «Оққопчигай» ширкати

1. Банджон тумани, «Пахтакор» ширкати ҳўжалик, «Киршак» қишлоғигаги 540 ўринли Қишлоқларни ҳўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

2. Денов тумани, «Иҳтиёёр» маҳалласигаги 540 ўринли Қурилчилашвили ҳамаударликни фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

3. Шўрчи шахригаги 540 ўринли Ўй-жой-коммунал ҳўжалиги касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

4. Қизирқ тумани, «Гиламбоб» ширкати ҳўжалигигаги 540 ўринли Мациши хизмат касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

5. Олтинсой тумани, «Олтинсой» ширкати ҳўжалигигаги 540 ўринли Мациши хизмат касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

6. Сариосиे тумани, «Тортумли» қишлоғигаги 720 ўринли Мациши хизмат касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

7. Қумкўрон тумани, «Оққопчигай» ширкати

Ўзбекистон ХДП Тошкент шаҳар ва Яққасарой туман кенгашлари томонидан ташкил этилган семинар аҳоли орасида партия Даствурини тарғибот-ташвиқот қилишнинг самарали усул ва усуллари мавзуига бағишилди. Унда ЎзҲДПнинг Тошкент шаҳридаги барча туман кенгашлари раҳбар ва ходимлари, партия фаоллари, хайриҳоҳлари иштирок этилди.

Маълумки, Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг 2005 йил 2 июнда қабул қилинган янги Дастури мутаҳассислар, жамоатчилик томонидан юкори баҳоламоқда. Унда кўрсатилган вазифалар аниқлиги, муммалор ечимига ёндошувнинг реалиги, ижтимоий ҳәтимиз, кундаклик турмуш тарзимиз ва стратегик максадларимиздан келиб чиқилганигай кўпчилик томонидан эътироф этилмоқда. Айниска, биринчи бор ЎзҲДПнинг электорати кимларни ҳарчар ўтасидаги кооперацияни алоқасини ривоҷ – **биринчидан**, оила бюджети даромади муаммосини ҳал этади, **иккинчидан**, иш билан банд бўлмаган муайян тоғфалардаги аҳоли сонини камайтиради, **учинчидан**, касаначига меҳнат дафтарчаси очилиб, корхона билан унинг алосаси даври иш стажига киради. Демак, у келгусида пенсия ва ижтимоий суругта нафакалари олади. Ўзига ҳам фойда, корхонага ҳам...

Махсулотларимиз турига тур қўшилиб, буортмалор да бошладик. Бошида кичик-кичик ташкилотлар, сўнгра туман маданият уйи жамоаси, Термиз давлат университети хаваскорлик тұрагағи аъзолари ва Тошкент, Карши шахарларидан келган айрим санъаткорлар мижозларимизга айланди. Шу йўл билан ўтган йили 2 миллион сўмлик соғ даромад қилди. Ҳатто бандқада ўз хисоб рақамизни ҳам очиди...

Бизни фокат банд қутиларимизда ишлаб чиқаралади. Қасаначилик ҳамаударликни ҳамаударликни ҳам келарди. Қасаначилик ва касаначилар хакидаги фармон билан шартнома ишлаб чиқаралади. Кизларни ўзларидан келиб чиқибни ўзларидан келиб чиқарасига қилишади. Ҳомашё, материал, ускуна, жиҳоз – ҳаммасини ўзлари беришаркан. Буюртмани улар айтандай (технологияга тўла амал қўйган холда) бажарсан, сертификат ҳам талаб қилинмас экан. Сифатини стандартга мес тикиш масъулияти – бизда, маҳсулотимизни сотиш масъулияти эса уларда...

Яна қуайликлари: касаначилик меҳнати бажариллаётган турар-жойлар эди яшаш учун мўлжаламаган жойлар тоғифасига ўтказилиши талаб этилмайди. Корхона ўз буортмасини ихроси учун асбоб-ускуна ва жиҳозларини касаначига тегинга, ижарага бераркан, улардан фойдаланишида варидида мул солигидан озод этиларкан.

...ва қарангти, ҳатто ортиқа текширувлар ҳам бўйлайди. Фармонда – қаҷончи, нозратчи органлар буортмачи корхона фоалиятини (қонунчиликда белгиланган тартиба) текширгандаги на касаначилик фоалиятини ҳам текширилиши мумкин, дейланг. Бу – бизни бўлар-бўлмас «Тағтиш»лардек ёш «оғрик»ларидан холос ётади. Бунинг устига касаначи маҳсулоти корхонага ултуржи савдо хисобланмайди.

Бундай қуайликлар касаначи бўлиши истагидаги ортиқа ўйниди, дейизиди?

БИЗИНГ ИЗОХ: Сұхбатдошларимиз тилига кўчган дил сўзлари ҳуқуси шуки, касаначилик – меҳнатга қобилияти аҳоли бандлиги ва оила бюджетидар бардорадини таъминлаш амалларини ҳам этиш ўйлуда **мулкий, ҳуқуқий ҳамдиди ижтимоий меҳнат муҳофазасиганига** эмас, балки, – мамлакатимизда шиддат билан кетаётган бозор иктиносидёти жараёнларидан тобора кенга ва кенгрок намоён бўлаётган молиявий-иқтисодий имкониятларимиз истиқболидир.

Номоз САҶДУЛЛАЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухабири

1. Термиз шахригаги 520/50 ўринли Озиқ-овқат са-

ноат касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

2. Денов тумани, «Иҳтиёёр» маҳалласигаги 540 ўринли Қурилчилашвили ҳамаударликни фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

3. Шўрчи шахригаги 540 ўринли Ўй-жой-ком-

мунал ҳўжалиги касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

4. Қизирқ тумани, «Гиламбоб» ширкати ҳўжали-

гигаги 540 ўринли Мациши хизмат касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

5. Олтинсой тумани, «Олтинсой» ширкати ҳўжали-

гигаги 540 ўринли Ўй-жой-коммунал ҳўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

6. Сариосие тумани, «Тортумли» қишлоғигаги 720 ўринли Мациши хизмат касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

7. Қумкўрон тумани, «Оққопчигай» ширкати

1. Банджон тумани, «Пахтакор» ширкати ҳўжалик, «Киршак» қишлоғигаги 540 ўринли Қишлоқларни ҳўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

2. Денов тумани, «Иҳтиёёр» маҳалласигаги 540 ўринли Қурилчилашвили ҳамаударликни фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

3. Шўрчи шахригаги 540 ўринли Ўй-жой-ком-

мунал ҳўжалиги касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

4. Қизирқ тумани, «Гиламбоб» ширкати ҳўжали-

гигаги 540 ўринли Мациши хизмат касб-хунар коллежини фойдаланишига тайёр ҳолда қуриш.

5. Олтинсой тумани, «Олтинсой» ширкати ҳўжали-

гигаги 540 ў

